

WIADOMOSCI WARSZAWSKIE
WE SRZODE DNIA 9. LISTOPADA ROKU 1768.

Z PORTUGALLII

Z *Lisbonny d. 13 Września.*

Dnia onegdajszego Dwór cały przytomny był gonitwom z bykami, a po nich na Włoskiej Operze, którey tytuł; *N. Negligente.* Szczupłość żniwa sprawia, iż z wielką czynnością doglądają tego, aby się samokupstwo nie wkradło. Ogłoszony był wyrok tutejszego Magistratu; rozkazujący, aby składy w szkie partykularne, w których zboża przedawają zawarte by-

ły; a zatym aby wszyscy zboża do przedania mający, one do składu publicznego zwozili, gdzie iedynie będzie wolno zboże przedawać. Nie mamy ieszcze żadney z Włoch wiadomości, o pomyślnym powodzeniu negocyacyi Pana *de Almada* posłanego na zagodzenie zaszyłych z Rzymem rozterków.

Z WŁOCH

Z *Balagna na wyspie Korsyce d. 24 Września.* Pan *de Grand-Maison* mający pod Komendą

swoią 2,000 ludzi, osadził był kilka miejsc w Prowincyi *Nebbio* położonych, a generalną kwaterę miał w *Murato*, tam okopawłszy się, w przyległym Kłasztorze założył Szpital, tamże część bagażów i Kasę wojskową trzymał. Poczci wojska, którzyśny w *Lenito* mieli wsparcy 500 ludzi z *Niolo* przyłanemi, uderzył z taką żwawością na Francuzów, że w krótkim bardzo czasie wiele im miejsc odebrał, pewnieby i obozu nieprzyacielskiego z taką łatwością dostał, gdyby deszcz gwałtowny nie przeszkodził. Deszcz ten przymusił wprawdzie ludzi naszych do cofnienia się, ale tegoż czasu nadeszła liczna na odsiecz kwota wojska z *Balagna*. Francuzi odebrawłszy o tym wiadomość obdź swą nocą opuścili, w którym nasi dnia 16 tego miesiąca wiele namiotów, i trzy armaty znaleźli. Część ludzi naszych w pogoń za nieprzyjacielem poszła, reszta udała się ku Kłasztorowi pod *Murato*, na którego obronę Francuzi tylko 50 ludzi zostawili dla strzeżenia chorych, łatwo tedy przymuszono ich do poddania się z iześcią Oficyrami, zabrano też chorych, bagaże **Generała i 60**

tyśięcy Liwów do Kaszy wojskowej należących. Tym sposobem weszliśmy znowu do posesyi całej Prowincyi *Nebbio*, wyjąwszy tylko Miasto *Oletta*, gdzie się teraz okopuje *Pan de Grand-Maison*. Największego starania przykładamy do tego abyśmy Francuzom w spokojności być nie dopuścili, i wybieczkom ich w głąb kraju przeszkodzili.

Z Genui d. 28 Września

Korfykanie po otrzymanym nad Francuzami zwycięstwie, daleko gorliwżemi wolności swojej stali się obrońcami, na generalney radzie w *Casınca* dnia 20 tego miesiąca odprawioney, ponowili aroczyście przysięgę swoją, broniensię do ostatniego technienia, a zatym nie ustąpienia piędzi gruntu w kraju swoim dobrowolnie, ale raczey umierania gdyby tego potrzeba było za wolność. Rozproszeni po bitwie ostatney pod *Murato* Francuzi, otoczeni są w rozmaitych miejscach od Korfykanów, którzy dowozu im wszelkiego żywności bronią, obawiać się zatym potrzeba, aby się nie poddali, albo też przebić się obronną ręką przez Korfykanów nie uśłowali. **Z Madrytu piszą, iż**

Król Imć Hiszpański z Ministra-
mi swemi wielce się zaprzęta
ninieyżemi interesami, a nay-
bardziej ugruntowaniem jedno-
myślności i przyjaźni między
Monarchami Dworu Barbońskie-
go i Stolicą Świętą. Monar-
cha ten niczego bardziej nie
pragnie iako aby zaszło rozter-
ki tak nayrychley i naydokona-
ley były atpekione.

Z Wenecyi d. 1 Września.

Podług odebranych z Dahnacyi
wiadomości. Turcy wiele nader
mieyle w Prowincyi *Montenegro*
zabrali, i zrabowali Obywatelów
wżyskich oboiey płci podeszle-
go wieku równie iako i młodych
w pień wycinaią. Oszust iednak
Stefano dotąd ielzcze ukryty w
w Kraiu onym zostaje.

Z Bononii d. 4 Października.

Podług ostatnich listów z Rzy-
mu, wielka tam jest nadzieia u-
spokoienia zaszłych do tąd kłó-
tni, część wielka tak Kardyna-
łów, iako i Ministrów do tego
interesu wchodzących wyiecha-
ła z Miasta, do rozmaitych win-
nic. Powiadaią nawet, iż wy-
należony jest szrodek pogodze-
nia tych kłótni, bez odwołania
wyroku przeciw Parmeńskim
Ministrom uczynionego.

Z H I S Z P A N I I

Z Madrytu 20 Września. Nie-

ktore znaczniejszy osoby z tych,
ktore do wiczczętego buntu Ro-
ku 1766 przymieszaly się, podały
Krolowi Imci suplikę, w ktorey,
postępek on swoy usprawiedli-
wić staraia się, całą winę zwałaia
na Margrabie *de Squillace* y złą
Administraacyą jego, przez ktora
Krolestwo niezmierne szkody
poniosło, y obywatele do bunto-
wania się nakłonieni byli, aby
tym sposobem zrzucić z siebie
mogli iarzmo nieznośne na nich
od Ministra tego, Krolewskiej
laskawości zle używającego wło-
żone, w tey suplice godne uwa-
gi są następujące słowa „ Kiedy
„ Król Imć Tron Hiszpański ob-
„ iał, znalazł 600 tysięcy realow,
„ 15 milionow F. S. w skarbie, 60
„ tysięcy woyska, 50 wojennych-
„ okrętow, y obywatelow Hisz-
„ panii w napomyślnieyszym
„ stanie, wżyskie Potencye
„ pragnęły przymierza z Hisz-
„ pania, albo przynajmniej te-
„ go, aby się w obojętności za-
„ chowała. Od czasu zaś tego,
„ iak Margrabia *Squillace* Mini-
„ stra Urząd sprawować począł,
„ wżyskko w niwecz poszło; w
„ Krolewskim skarbie ledwie 15
„ tysięcy F. S. zostało, woysko

„ do 25 tysięcy ludzi umniey-
„ fzone było, flotta zaś ledwie
„ 14 okrętów zawierała, słowem
„ Margrabia Squillace do tego
„ stanu przywiódł Hiszpanią, iż
„ wielu lat trzeba będzie nim o-
„ na pierwszą moc swoją y do-
„ stoyność otrzyma. „ Powsze-
„ chny jest odgłos, iż Król Imć na-
„ der łaskawie supplikę tę przyjął.

Z F R A N C Y I

Z Paryża d. 10 Października.

Listy partykularne z Korsyki
dnia 22 Września pisane dono-
szą, iż wojsko nasze w teyże iak
przedtym jest pozycyi. Wielka
Officerów i Żołnierzy liczba
choruie. Margrabia *de Chauve-*
lin nie znacznego przedsięwzięć
nie będzie mógł, póki mu na od-
siecz z Francyi nie przybędzie
kilkanaście batallionów, które
też od Ministrów posłane być
mają. Król Imć Duński przy-
będzie tu około dnia 21 tego
miesiąca. Xiążę *de Duras* miano-
wany na przyięcie jego, o kilka
tylko mil na przeciw iemu wy-
iedzie. Pomieniony Xiążę wy-
iechać ma do Brytannii, dla pre-
zydowania obradom tey Pro-
wincyi w przyszłym miesiącu
zacząć się mającym. Xiążę *de*
Fransac w nieprzytomności Xią-
żęcia *de Duras* będzie asystował

Królowi Imć Duńskiemu. Imć
X. *Olivet* z Akademii Francu-
skiej, sławny Author wielu Książ
Tłomacz i wykładacz staroży-
tnych Autorów, umarł tu dnia
8 tego miesiąca mając lat 88 wie-
ku swojego.

Z Paryża 11 Października. Dro-
gość y niedostatek wielki ży-
wności codziennie tu prawie ro-
zruch wznieca, skargi y narzeka-
nia pospolstwa aż do Tronu do-
chodzą y o pomoc wołają. Nie da-
wno, gdy w S. *Hubert* ułyszał
Król Imć zwyczajne po umar-
łym dzwonicie, pytał się Ple-
bana, ktoby umarł, odpowiedział
Pleban, iż człowiek ieden z nę-
dzy y głodu życie zakończył,
ktorego ociec kilką dniami
pierwiy podobnego z tey-
że przyczyny losu doznał. Za-
smuciło to wielce Króla Imć,
ktory nie ukontentowanie swoje
z tąd pokazał, iż tych ludzi nie-
poratowano, ale Pleban oczywi-
ście pokazał, iż on sam y wszy-
scy prawie parafianie jego w
tymże oplakanyim stanie zostają,
gdy Krolewna Imć tegoż dnia
do *Andreuci* do Xiężny *de Mar-*
san iechały, otoczona ich kareta
była od pospolstwa, mianowicie
od niezmierney niewiast zgrai
krzyczący Głód! Głód!

SUPPLEMENT

DO WIADOMOSCI WARSZAWSKIEJ

WE SRZODĘ DNIA 9. LISTOPADA ROKU 1768.

Z Carogrodu d. 10 Września. Wszczął się dnia 29 przeszłego miesiąca przed samym świtem pożar na przedmieściu Galata, sam Cesarz nieodwłócznie tam się udał, dla zachęcenia przytomnością i podarunkami swoimi pracujących około ugaśnienia tego pożaru, w półtorej godziny przeciagu zgorzało 20 domów.

Z Rzymu d. 28 Września. Księga Margrabi Spi... za cel mająca burzenie jurysdykcyi Kościelney, wydana w Neapolu, wielce od Króla Jmci Hiszpańskiego zganiona była, i w samym że Neapolu, z rozkazu zwierzchności spalona.

Z Toskanii d. 28 Września. Dwie Fregaty nasze znaczną poniosły szkodę od Galery iedney i dwóch zbroynych statków Genueskich, Komendant onych tym się składał, iż mając ie za Korsykańskie, przystąpić im bliżey kazał, a gdy usłuchać tego nie chciały, zniewolony był do dania ognia z armat. Dwór wymówki tey nieprzyjął, ale do Wiednia posłał, dla zaciągnięcia rady względem dalszych w tey mierze postępków.

Z Liworny d. 29 Września. Przybył tu Pan Jzaiasz Beniamin rodem Zyd od Cesarza Marokańskiego wysłany do Genui Pofel, dla zawarcia pewnych traktatów. Z Genui iuż wysłano pewną kwotę woyska, na osadzenie wyspy Capraja przez Francuzów zdobytey.

Z Neapolu d. 30 Września. Strafna burza do szczętu zepfuła wżyskie winnice około Pozzuolo Miasta.

Z Corte d. 1 Października. Od Wsi Mariana, gdzie się 600 Francuzów naydule nie pewnego nie mamy. Widziano w o-

ney stronie temi czasy wielki ogień; jest odgłos, iż nasi tam Francuzów porazili, ale upewnienia dalszego czekamy. Pan Klemens Paoli kwaterę ma w *Penta*, z kąd czynne ma na wszystkie strony baczenie, aby się podług potrzeby sprzeciwić mógł nieprzyjacielkimi zamysłom. Poczest woyska Francuskiego obozem stojący między *Furiani* i *Biguglia* dla założenia tych dwóch miejsc dawnieyszą pozycyą zachowuje.

Z Londynu 11 Października. Odmiany ministrow tak niepewne są, iak były od czasu dawnego. Ta okoliczność tym więkzey troikliwości dwór nabawia, im iawniey poznaie, że na przyzłej sessyi wielkiego od Parlamentu sprzeciwienia się dozna. Dnia onegdajszego wieczorem była konferencya wielka u Lorda *Weymouth*, dnia wczorayszego druga w *Whitehall*, a po południu rada w *S. James*. Dnia 8 tego miesiąca popis był kilku regimentow w przytomności Króla Jmci Duńskiego i naszego, iako też *Xiążat de Gloucester* i *de Curberland*, z tych ostatni po oglądaniu fortecy *Gibraltar* i *Portmahon* dnia 6 tego miesiąca do *Spithead* powrocil. Dnia wczorayszego Król Jmć Duński dawał kollacyą i bal maskowy na sali tey gdzie się opery odprawiają, wspaniałość balu tego taka była, iż nic oney podobnego nie widzieliśmy. Dnia dzisieyszego Król Jmć audyencye pożegnania przednieyszym Panom tuteyszym daie, mając za kilka dni do Paryża wyjechać; bagaże iego już przodem wysłano. Taka była usilna wżysktkich żądza otrzymania biletow na bal wczorayszy Króla Jmci Duńskiego, iż sto Gwinei ofiarowano (około 240 czerwonych złotych) za cztery billety. Zyd ieden przedał dwa billety za 30 gwinei. Dama pewna nabięła za dwieście gwinei balową suknią. kleynoty od Jubilerow nabięte przewyższają prawie poięcie. Uiednego tylko Jubilera nabięte kleynoty szacowane są na 200 tysięcy F. S. Król Jmć Duński temi dniami oglądał sławne obsewatorium Profesora *Flamsteed*, a przypatrzywszy się z osoblwszą piśnością instrumentom tak Matematycznym iako i astronomicznym, podobne w Państwie swoim obsewatorium założyć postanowił. Rozumajte tu domysły były względem przedsięwziętey od Xiążęcia de *Cumberland* że-

glugi, ale wszystkie pokazały się być płonne; Król Jmc chciał go koniecznie kreować admirałem, godność zaś takowa nikomu któryby na morzu nie był, dana nie bywa.

Z Boston w nowey Anglii 15 Sierpnia. P. Spear tuteyszy obywatel mający statek, na którym po różnych stronach zwykł żeglować, gdy dnia 10 tego miesiąca płynął mimo okręt wojenny *Romney*, strzelono do niego po kilka razy z tegoż okrętu, a raz ognia do niego z armaty dano. Krzyczano potym na niego, aby się zatrzymał, gdy tego nie uczynił, porucznik okrętu z 6 okrętowemi ludźmi batem ku niemu puścił się, dano znowu po kilka razy do niego ognia z ręczney strzelby, ale gdy statek przędzey żeglował niż bat, *P. Spear*, z statku swego potrafił uciec na ląd, czeladź okrętowa zabrać ten statek zamysłowała, kiedy lud nad brzegiem zgromadzony postrzegłszy jednego z ludzi *Pana Spear* z kowawionego, kamieniami na ludzi okrętowych tak gwałtownie rzucić zaczął, iż ci z pośpiechem od statku oddalić się musieli.

Z Wiednia 15 Października. Wielkie tu czynią przygotowania, na oporządzenie pałacu Cesarzkiego *Belvedere* nazwanego. Jedni powiadaią, iż Xiążę Jmc *Parmeński*, sam osobą swoją tu przybywszy, w nim mieszkać będzie; drudzy sądzą, iż się tu Króla Jmci *Duńskiego* spodziewaia. *Pan Ingenhous*, który *Arcy-Xiążętom Jhmciom* ospę załczył, w krótkce z tąd do *Paryża* wyjechać ma, dla uczynienia teyże przyślugi *Delfinowi Jmci*, i *Królewicom Jhmciom* zmarłego *Delfina Synom*. Przeszły *Szrody* wieczorem między godziną ósmą i dziewiątą, *Baron de Egg* *Officer Gwardyi Szlacheckiey Niemieckiey* *Cesarza Jmci* z *Komedyi* do mieszkania swego powracaiący, z wszystkiego co przy sobie miał obrany, i kilka razy niebezpiecznie był raniony. W takowym stanie, od *Masztalerza* jednego znaleziony, do domu był odprowadzony. Dotąd złoczyńców odkryć nie potrafiiono, ale rany zadane podług cyrulików zdania nie są śmiertelne.

Z WARSZAWY DNIA 9 LISTOPADA.

J. K. M. P. N. M. dnia zaonedaylżego przed Nabożeństwem dawał audyencyą Xiążęciu Jmci Prymasowi Korony Polskiej i W. X. Lit; po skończonym zaś nabożeństwie zabawiał się z przytomnemi na Pokojach Zamkowych Panami rozinawianiem.

Zagaione w przeszłym tygodniu podług zwykłej kadencyi Sądy Kommissyi Skarbowey i Assessoryi Koronnych z przykładną pilnością i dosyć czynieniem żądaniom Pacyentów agitują się.

Spelzłe po wielu Wolwodztwach Seymiki Przed Seymowe, i nieziechanie tu wielu z obranych Posłów były przyczyną że Seym na dzień onegdajszy naznaczony, zaczęty być nie mógł, i tak spelzł bez zagaienia.

Jmć P. Szydłowski Kasztelan Sioński współ z Jeymcią Małżonką swoją w tych dniach tu przybył.

Jchmć PP. Assessorowie Kompanii Manufaktur Wełnianych widząc nie punktualność Akcyonalistów w oddawaniu trzeciej i ostatniej raty, a z tąd zawodny uszczerbek Kasy generalney ustanowili na Sessyi swojej sub die 4 Currentis mianey aby przez Gazety uwiadomić Jchmć Akcyonalistów; że który z tychże Jchmć w Kompanii zostający raty ostatniej do zupełnej akcyi należącey ad ultimam Decembris Anni 1768 nie zapłaci, tym samym pierwszą i drugą ratą zadane, a to na fundamencie Ustawy też Kompanią formułującey utraci.

Drukarnia tuteysza znowu donosi publico, iż Kroniki Polskie Bielskiego, Strykowskiego, Kromera, i Gwagnina dawno już z druku wyszły, a ztym uprasza Jchmćidw Prenumerantów, którzy na tych tomów przedrukowanie, wcześniej pieniądze zaliczyli, aby przysyłali rewersa danę sobie, i przerzeczona Kroniki odbierali, których wydawanie dłużey trwać nie będzie iak do pierwszego dnia Marca roku przyszłego. Tych samych Kronik iako i innych wiele Księg pożytecznych, których Katalog darmo tu daie się, mogą i ci Jchmć za gotowe dostać piniądze, którzy nie dali prenumeraty.